Monitoring EU

OBSAH

Aktuality z EU

Zprávy z evropských institucí

Zprávy z činnosti zastoupení regionu

Kalendář

Aktuality z EU

Česká republika měla ke konci září **smluvně zajištěno 41,3 procenta evropských dotací** určených na programové období 2014 až 2020. Jde o 241,2 miliardy korun z **celkově přidělených 584,5 miliardy** korun. Na webu to 12. října uvedla ministryně pro místní rozvoj Karla Šlechtová. Podle zástupců opozičních stran je **třeba zajistit větší rovnoměrnost čerpání a zároveň ho zjednodušit.** MMR podle Šlechtové do října splnilo 40procentní cíl, který si stanovilo do konce roku. Z jednotlivých operačních programů je na tom **nejlépe program Zaměstnanost,** který má smluvně zajištěny přes dvě třetiny z přidělených 55 miliard korun. Nejhůře čerpá operační **program Praha - pól růstu** zhruba s 15 procenty.

Německá vláda rozhodla, že **prodlouží pohraniční kontroly** o dalších šest měsíců. Německý ministr vnitra Thomas de Maiziére v písemném prohlášení 13. října uvedl, že úřady budou pokračovat v **kontrolách na hranici Německa s Rakouskem** a **také u leteckých spojů z Řecka**. Pohraniční kontroly prodlužuje o další **půlrok také Dánsko**. Podle německého ministra vnitra de Maiziéra budou kontroly nadále prováděny vzhledem ke **"značnému rozsahu nelegální migrace"** a k problematické bezpečnostní situaci v Evropě po několika teroristických útocích v posledních letech.

Čtyři středoevropské země chtějí, aby **o budoucnosti Evropské unie jednaly společně všechny státy EU kromě Británie,** která se rozhodla z evropského bloku vystoupit. Česko, Maďarsko, Polsko i Slovensko také podporují **zachování schengenského prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích**. Novinářům to řekl 13. října slovenský premiér Robert Fico po schůzce se svými kolegy ze zemí visegrádské čtyřky, která se uskutečnila na okraj spotřebitelského summitu o dvojí kvalitě potravin. Premiéři zemí V4 se v Bratislavě rovněž shodli, že **EU musí zůstat jednotná a že zároveň musí respektovat specifika jednotlivých států.** Podle Fica jsou čtyři středoevropské země pro zachování rovnováhy mezi evropskými institucemi. Maďarský premiér Viktor Orbán řekl, že je potřeba posílit pozici členských států a jejich národních institucí. Předseda české vlády Bohuslav Sobotka zdůraznil potřebu udržení takzvaného schengenského prostoru volného pohybu bez kontrol na jeho vnitřních hranicích.

Na výše zmíněném **spotřebitelském summitu**, který se konal 13. října v Bratislavě pod záštitou prémiéra Slovenské republiky Roberta Fica a premiéra České republiky Bohuslava Sobotky představila eurokomisařka Věra Jourová **nelegislativní řešení dvojí kvality potravin, které by mělo přinést rychlé změny pro spotřebitele.** Jde například o **zavedení srovnávacích testů podpořené milionem eur z rozpočtu EU,** jednotná metodika v provádění již stávající s**měrnice o nekalých obchodních praktikách a vyvíjení tlaku na výrobce a spotřebitele potravin.** Summitu se kromě premiérů zemí V4 zúčastnili také spotřebitelské organizace a představitelé výrobců.

Polsko by se mohlo stát první zemí Evropské unie, která **zruší střídání letního a zimního času.** Návrh na změnu zákona o střídání času **prošel v polském parlamentu 16. října prvním čtením**. "Střídání času může způsobit nerovnováhu biologických hodin, což vede k prudkým změnám nálady, spánkovým poruchám a zvýšenému riziku srdečních infarktů a dopravních nehod," řekl **Bronislaw Karasek z Polské lidové strany, která návrh předložila**. Stoupenci zachování současného stavu, tedy posunu času vždy na jaře a na podzim, zdůrazňují, že změna by v Polsku způsobila obrovské problémy. Především by musely být upraveny počítačové systémy. Zrušení posunů času by rovněž znamenalo, že by **Polsko už nebylo sladěno se svými sousedy z EU**, včetně Německa, které je největším obchodním partnerem země.

Evropská unie musí být s **nastávajícím kolapsem Islámského státu** (IS) v Sýrii a Iráku **připravena na návraty svých občanů, kteří působili v jeho řadách.** Novinářům to 18. října řekl evropský komisař pro bezpečnostní unii **Julian King.** Evropská komise o terorismu diskutovala v souvislosti s 11. zprávou o fungování bezpečnostní unie, kterou představila spolu **s plánem, jak lépe bránit občany EU před teroristickými hrozbami.** King připomněl, že právě kvůli fenoménu takzvaných "**zahraničních bojovníků"** v řadách IS už **Unie zlepšuje kontroly na svých vnějších hranicích** i zpravodajskou výměnu mezi tajnými službami a bezpečnostními složkami členských zemí. EU také zesiluje bezpečnostní spolupráci se zeměmi ve svém sousedství, pro které by tito lidé mohli představovat bezpečnostní riziko. **Přípravě EU** na "**pád chalifátu"** věnuje Komise podle Kinga velkou pozornost. Komisař zdůraznil **potřebu výměny zkušeností mezi členskými zeměmi** v tom, jak řešit právě nejen možné bezpečnostní důsledky, ale také "širší sociální výzvu deradikalizace lidí, kteří byli pod kontrolou IS". Komise chce také **zvýšit pomoc členským zemím například při ochraně veřejných prostranství** jako jsou letiště, nákupní střediska či koncertní haly. Města například budou moci od příštího roku čerpat z **dodatečných sto milionů eur (asi 2,7 miliardy Kč) na projekty k lepší ochraně veřejného prostoru** z unijního fondu pro vnitřní bezpečnost. Ten už nyní poskytuje 18,5 milionů eur (asi 500 milionů Kč). Komise také příští rok plánuje přijít **s pokyny, jak řešit nejrůznější otázky ochrany veřejných prostor i rychlého šíření potřebných informací**. Slibuje zřídit fórum sloužící k diskusi odborníků o postupech, které je možné účinně použít, a také **zlepšit spolupráci mezi soukromým a veřejným sektorem**. Komise rovněž **navrhla plán na zvýšení připravenosti, odolnosti a koordinace na úrovni EU** v případě útoků s použitím chemických, biologických, radiologických a jaderných látek, i když je pravděpodobnost takových útoků nízká. Komise představila také **doporučení, jak zamezit přístupu teroristů k látkám používaným ke zhotovování podomácku vyrobených výbušnin i přístupu k finančním prostředkům v jiných státech EU.**

Po započítání více než 750 tisíc korespondenčních hlasů skončili 19. října v rakouských parlamentních volbách **sociální demokraté kancléře Kerna na druhém místě**, nikoliv až na třetím, jak se zdálo z prvních výsledků. Na třetí místo se tak **posunula protiimigrační Svobodná strana Rakouska**. Na prvním místě se nic nezměnilo. Volby **vyhrála lidová strana ministra zahraničí Kurze.** Nejvíce křesel v nové Národní radě obsadí lidovci dosavadního ministra zahraničí, jednatřicetiletého Sebastiana Kurze. Podle nyní zveřejněného předběžného výsledku získali 31,5 procenta hlasů a 62 mandátů v 183členné sněmovně. V barvách SPÖ, která získala 26,9 procenta hlasů, v Parlamentu usedne 52 poslanců, za FPÖ, která dostala jen o devět desetin procentního bodu méně, 51 zákonodárců.

Zprávy z evropských institucí

Evropská unie 16. října s **okamžitou platností rozšířila své sankce proti KLDR**, které jsou reakcí na pokračující vývoj severokorejských jaderných a raketových zbraní. Nová opatření zahrnují **úplný zákaz jakýchkoli investic, úplný zákaz prodeje ropy a ropných produktů do KLDR** a omezení finančních převodů. Rozhodnutí dostává ekonomický a diplomatický tlak na Severní Koreu na maximální úroveň, uvedla šéfka diplomacie EU. Ministři zahraničí EU se na zasedání v Lucemburku rovněž dohodli, že s **výjimkou uprchlíků neprodlouží pracovní povolení pro státní příslušníky KLDR, kteří se nacházejí na jejich území.** Sankce, vyhlášené dříve proti jednotlivcům a firmám z KLDR, se navíc rozšíří o další tři osoby a šest firem. Celkový počet Severokorejců postižených sankcemi EU se tak zvýšil na 41 a firem na deset.

Dohoda označovaná jako **Štít EU-USA** na ochranu soukromí **funguje po prvním roce dobře,** uvedla 18. října zprávě Evropská komise. Stále je však podle ní co zlepšovat. Cílem dohody je chránit osobní údaje osob v EU předávané společnostem v USA ke komerčním účelům. Zpráva je úlevou pro více než 2400 společností, které se připojily k programu, včetně firem Google, Facebook a Microsoft. Zejména proto, že dohodu již napadli u soudu aktivisté zabývající se ochranou soukromí. Komise uskutečnila první roční revizi dohody v září, aby se ujistila, **že Spojené státy plní své sliby, že budou lépe chránit data o evropských občanech při jejich přesunu přes Atlantik**. Podle zprávy štít zajišťuje odpovídající úroveň ochrany. Komise ale požádala Washington, **aby zlepšil některé postupy**, byl aktivnější při sledování, jak firmy dohodu dodržují a také posílil ochranu soukromí v rámci kontroverzní části zákona o zabezpečování informací o činnostech cizí moci. Komise rovněž vyzvala Spojené státy, **aby pro štít na ochranu soukromí jmenovaly ombudsmana, který má vyřizovat stížnosti občanů EU** na špehování z USA, a obsadily zbývající posty ve **Výboru pro dohled nad respektováním soukromí a občanských svobod.**

Před dvěma týdny předseda **Evropské rady Donald Tusk sliboval**, že **navrhne, jak zlepšit komunikaci mezi členskými zeměmi.** Svůj závazek dodržel a premiérům doručil agendu pro další dva roky a také novou **pracovní metodu, která má učinit EU akceschopnější**. Tusk usiluje zejména o to, aby EU byla schopná r**ychleji řešit problémy,** kterým čelí. K tomu má pomoci nejen **více summitů** a příležitostí k jednání, ale také nový způsob, jakým by Evropská rada fungovala. Najít potřebnou shodu mezi 28 zeměmi totiž není jednoduché, proces rozhodování je pomalý a Unii je vytýkáno, že není akceschopná. Tusk chce **usnadnit nalézání shody mezi evropskými lídry tím, že před každým summitem připraví poznámky**, které budou shrnovat rozdíly v pozicích zemí k jednotlivým tématům. A právě na tyto rozdíly se stanou předmětem následné debaty. Tato metoda podle něj zajistí **lepší informovanost o rozdílech mezi členskými zeměmi,** přesně určí rozsah problému, a dovolí tak státům seriózní politickou diskusi, která v EU v současné době chybí.

Zprávy z činnosti zastoupení regionu

6. října se uskutečnilo v budově Evropské komise **jedenácté zasedání fóra pro Baltsko-jaderský koridor.** Události se zúčastnila řada zástupců z jednotlivých zemí, které koridor protíná. Cílem bylo **zhodnotit pokrok, kterého bylo dosaženo od posledního zasedání a probrat budoucí práce a projekty na koridoru**. Hodnotily se zde jednotlivé části koridoru – železniční síť, silniční, letecká i přímořské přístavy. Byly zde vyzdviženy projekty, které se podařilo dokončit nebo které dodržují časový plán, a naopak bylo upozorněno na projekty, které mají ve své realizaci zpoždění.

Výzkum a inovace mají zásadní význam pro **snížení narůstající zátěže závažných chronických onemocnění v evropských společnostech**. Přestože v posledních desetiletích došlo k významnému pokroku v lékařském výzkumu a inovacích, stále existují významné nedostatky v porozumění, prevenci, diagnostice a léčbě těchto stavů. **EU hraje důležitou úlohu při podpoře lékařského výzkumu a inovací.** Nejenže poskytuje významné financování výzkumu, ale také přispívá k posílení spolupráce mezi výzkumnými pracovníky, univerzitami a výzkumnými středisky v celé Evropě, jakož i mezi akademií a průmyslem. Podporuje také odbornou přípravu výzkumných pracovníků, podporuje excelentní výsledky ve výzkumu a mimo jiné podporuje inovace. Současné průběžné hodnocení programu Horizont 2020 a **počáteční kroky v rámci přípravy dalšího rámcového programu pro výzkum** (2021-2027) představují dobrou příležitost zamyslet se nad podporou EU (a členských států) v oblasti lékařského výzkumu a inovací, aby bylo možné diskutovat o možných změnách, které budou prováděny v budoucím vývoji politiky EU v oblasti výzkumu. Konference **"Budoucnost zdravotního výzkumu a inovace po programu Horizont 2020: Potřebujeme nový přístup?",** které jsme se účastnili 17. října měla za cíl přispět k této diskusi.

18. října se konal seminář: **Jak expandovat inovativní projekty směrem k vytvoření společenské změny?** pořádaný amsterdamskou metropolitní oblastí, jež si klade za cíl stát se do roku 2025 jedním ze tří nejvíce inovativních regionů EU. K tomu, aby toho dosáhla, se snaží o akceleraci procesu tranzitu **směrem k zapojení do cirkulární ekonomiky a digitální společnosti**. Jedním ze způsobů, kterým se snaží o dosažení vytyčeného cíle, je skrze **expandování úspěšných projektů z lokální úrovně na národní**. Na semináři tak byly prezentovány příklady úspěšných projektů a iniciativ. Dále byly diskutovány výzvy na úrovni regionů a možnost nadnárodní spolupráce zahrnující EU. Akce byla zakončena panelovou diskuzí za účasti expertů, jež dále hovořili o potřebě podpory další spolupráce a využití nových technologií, jakožto prostředků k adaptaci ke společenským a klimatickým výzvám.

Projekt Progressive, fungující pod záštitou Evropské komise, uspořádal 18. října seminář, zabývající se otázkou, zda **ICT standardy**, jež jsou potřebné k tomu, aby produkty a služby využívané občany fungovaly jak správně, tak bezpečně, **berou adekvátně v potaz potřeby starší generace.** Tato otázka je obzvláště relevantní vzhledem k dlouhodobému demografickému trendu stárnutí evropské populace. Na semináři zazněly příspěvky expertů, zahrnující zástupce starší generace, kteří přednesli příspěvky z mnoha úhlů problematiky, zahrnující současnou legislativu EU, aktuální technologické trendy či případové studie úspěšného využití ICT pro inkluzi seniorů.

20. října se uskutečnilo zahájení Federace evropských sociálních zaměstnavatelů (FESE), která sdružuje **hlavní zaměstnavatelské organizace v oblasti sociálních služeb v Evropě**. Federace usiluje o to, aby zaměstnavatelé v sociálních službách **získali účinný hlas na evropské úrovni, aby našli společná**

řešení problémů tohoto odvětví jak s představiteli pracovníků, tak s evropskými institucemi, a aby vedli Evropskou unii k sociálnější a inkluzivnější politice. Zahajovací den umožnil FESE představit cíle a zájmy odvětví a vyměnit názory s řadou zúčastněných stran, které pocházejí z evropských institucí, evropských sociálních partnerů a občanské společnosti jako celku. Konference byla také příležitostí představit **studii o stavu sociálního dialogu v sektoru sociálních služeb v Evropě**, zahrnujícím 22 členských států EU, se zvláštním přínosem pro struktury ve Velké Británii, Maďarsku, Rumunsku, Portugalsku a na Slovensku.

Kalendář

Říjen **25**

Seminář Dotace EU a Audity (Brno)

Říjen **19-20**

Zasedání Evropské Rady

Říjen **23-26**

Plenární zasedání Evropského parlamentu